

REZUMATUL TEZEI DOCTORALE

*Managementul creării și dezvoltării Centrului de Antreprenariat Universitar (CAU) în scopul creșterii rolului comunitar al universității.
Studiu de caz Universitatea de Vest din Timisoara.*

Coordonator științific:
Prof. univ. dr. Bibu Nicolae Aurelian

Doctorand:
Tărăbîc Andrei Alexandru

Timișoara
2023

Teza de doctorat intitulată *Managementul creării și dezvoltării Centrului de Antreprenoriat Universitar (CAU) în scopul creșterii rolului comunitar al universității. Studiu de caz : Universitatea de Vest din Timișoara* abordează o temă de actualitate în domeniul educației antreprenoriale, problematica studiată reprezentând un subiect important pentru creșterea calității și a competitivității învățământului superior românesc.

Contextul cercetării

În mediul economico-social actual, antreprenoriatul se manifestă sub o multitudine de forme, cu rezultate și impact diferit, care nu se reflectă doar în bunăstarea economică și financiară. În aceeași măsură, antreprenoriatul este corelat cu progresul tehnologic, crearea locurilor de muncă și prosperitate în societate, fiind astfel un element determinant pentru creșterea economică.

Procesul globalizării, precum și criza mondială din ultimii ani, au favorizat pentru acest domeniu o serie de schimbări structurale. A crescut competitivitatea la nivelul întreprinderilor, ceea ce a determinat o creștere a productivității prin apelarea la noi tehnologii și produse inovatoare. Mai mult, evoluțiile din domeniul tehnologiei informației și a comunicațiilor, au condus într-un ritm accelerat la crearea de noi piețe de desfacere. Tehnologia avansată, precum și costurile reduse de transmitere a informațiilor au contribuit semnificativ la facilitarea accesului persoanelor întreprinzătoare la rețelele create. Acest context a favorizat inițiativa antreprenorială și creativitatea, care sunt considerate motoare ale dezvoltării economice.

Teoria clasică stipulează că economia de piață utilizează un mecanism de realocare permanentă a drepturilor de proprietate în acea direcție în care acestea au capacitatea de a genera cel mai bun profit și spre piețe în care aceste oportunități nu sunt spontan descoperite și valorificate de toată lumea. În acest context, importanța antreprenoriatului este justificată tocmai prin faptul că economia reală este caracterizată, inevitabil, prin incertitudine.

Europa poate fi caracterizată de un sector privat dinamic, care promovează inițiativa antreprenorială și responsabilitatea socială, fiind sprijinit de un cadru de reglementare simplu și eficient. Pe de altă parte, însă, în unele țări, legislația este încă împovărătoare pentru mediul de afaceri. Astfel, țările europene nordice și cele occidentale au un cadru de reglementare mai bun față de țările din Europa sudică și cea estică, aceasta fiind mai propice atât pentru dezvoltarea de noi afaceri cât și pentru încurajarea celor existente.

Datorită dezvoltării modeste a culturii antreprenoriale în **România**, considerăm că o cercetare, derulată atât la nivel național cât și internațional în acest domeniu, reprezintă o necesitate stringentă. Demersul ar fi sinonim cu derularea unei cercetări științifice, atât pe plan fundamental cât și în plan aplicativ în acest domeniu, în vederea creșterii bazei de cunoștințe și generarea de soluții viabile

pentru dezvoltarea unui *model antreprenorial* care să poată fi aplicat în cadrul universităților pentru studenții aflați în perioada de formare. Prin urmare, cercetarea va fi axată în continuare, pe implicațiile educației antreprenoriale.

Importanța educației antreprenoriale derivă din accentul pus pe antreprenor în contextul economico-social al unei economii liberale. Cole (1959) scria că sistemele economice crează contextul pentru propria supraviețuire a individului în măsura în care acestea crează oportunități pentru antreprenori și pentru acele persoane cu spirit antreprenorial care răspund nevoilor societății (Ulrich, 2009). A avea **spirit antreprenorial** implică mult mai mult decât simpla creare a unei afaceri.

Crearea de locuri de muncă, prosperitatea economică și îmbunătățirea bunăstării sociale sunt obiective critice, iar antreprenoriatul poate fi un catalizator pentru îndeplinirea acestora. Instituțiile academice ar trebui să joace un rol mai important în îmbunătățirea calității și creșterii numărului de antreprenori și studenți cu atitudine antreprenorială.

Cum să îmbunătățim educația antreprenorială? Există o multitudine de rapoarte și cercetări care caută răspuns la această întrebare, propunând o varietate de metode și tehnici care conduc la dezvoltarea spiritului antreprenorial.

Cercetarea fenomenului antreprenorial a crescut exponențial cu dinamica și implicațiile pe care le are, din diferite perspective, dintre care cea economico-socială este cea mai importantă, dezvoltându-se metodologii de cercetare diverse, fundamentate pe studii empirice sectoriale sau orientate pe anumite procese, în încercarea de a defini o teorie a antreprenoriatului, respectiv a procesului antreprenorial.

La **nivel internațional**, cercetările privind antreprenoriatul se caracterizează printr-o mare diversitate, atât cu referire la crearea unor *modele conceptuale* cât și cu referire la *direcțiile de acțiune* pentru fundamentarea cercetărilor.

Sensul teoretic al **conceptului de antreprenoriat** este frecvent prezentat în literatura de specialitate prin una dintre cele două abordări teoretice diferite, dar care au în comun faptul că ambele acceptă că antreprenoriatul generează impact asupra echilibrului structurilor economice:

(1) Prima perspectivă teoretică, Joseph Schumpeter prezintă *antreprenoriatul ca un proces condus de un antreprenor care perturbă echilibrul economiei prin gradul său de inovație*. Economistul Joseph Schumpeter a fost primul care a teoretizat „distrugerile creative” pe care antreprenorii de valoare le realizează în ciclurile economice, schimbând astfel paradigmele de business (1934, 1954). Schumpeter a avut o contribuție importantă în definirea și analiza ciclurilor de business, cât și a fluxurilor circulare, din care o economie nu poate ieși dacă lipsesc antreprenorii și inovațiile aduse de aceștia. Astfel, în percepția lui Schumpeter, ”un antreprenor este o persoană care dorește și poate să convertească o idee nouă sau o invenție într-o afacere de succes”.

Ulterior lui Schumpeter, au apărut alte două școli de gândire separate. Prima abordare, aceea a Centrului de Cercetare a Istoriei Antreprenoriale de la Universitatea din Harvard (The Research Center in Entrepreneurial History), fondat în 1948, a sugerat faptul că **antreprenoriatul** este asociat cu schimbarea în sistemul economic, cu crearea organizațiilor în vederea comercializării produselor inovatoare și cu scopul antreprenorului de a face profit

O abordare aparținând aceleași linii de gândire, dar diferită ca și sferă de cuprindere, o constituie cea a școlii austriece libertariene, aparținând lui Frederick van Hayek (1906-1972) și a lui Ludwig von Mises (1881-1973). Astfel, Mises a afirmat faptul că oamenii sunt în căutare de oportunități în piață, Hayek sugerând, pe de altă parte, faptul că doar câteva persoane sunt conștiente de oportunitățile neexploatate și existente în piață, mai ales de aceea de a face profit (Donald Sexton L. et Landstrom H., 2000).

Peter Drucker (1993) a identificat acest proces perturbator din economie în vederea redistribuirii resurselor pentru a genera și acumula avere prin „distrugere creativă”. În acest sens, Knight F.H. (1967) și Drucker P. (1970) au **definit antreprenoriatul** ca activitate a unor persoane care sunt dispuse a-și consacra cariera, activitatea și fondurile de care dispun pentru a transpune în practică o nouă idee.

(2) Cea de-a doua perspectivă teoretică, modulată de Israel Kirzner, transformă argumentele aduse de Schumpeter, și privește *spiritul antreprenorial ca un proces ce promovează generarea și acumularea de profit, prin direcționarea economiilor asimetrice spre o stare de echilibru* (Kirzner I., 1973). Astfel, esența comportamentului antreprenorial constă în faptul că este caracterizat de judecăți creative asupra oportunităților viitoare.

Această tendință duce procesul către un echilibru. Tot Israel Kirzner este acela care a afirmat că antreprenorul stimulează cererea pieței prin persuasiune și prin publicitate, creând astfel dezechilibre adiționale pe piață (vezi: Sexton L. et Landstrom H., 2000).

Prin urmare, antreprenorul nu este doar cel care exploatează oportunitățile, ci este și cel care crează oportunități și le valorifică.

În ceea ce privește **antreprenoriatul, la nivelul Europei** s-au luat o serie de măsuri suport, existând o apreciere generală asupra **rolului major** pe care îl are în creșterea competitivității economice și crearea locurilor de muncă. Totuși, abordarea politicilor publice în acest domeniu diferă de la o țară la alta, în funcție de particularitățile mediului economico-social și a obiectivelor de dezvoltare regională.

Antreprenoriatul, după cum s-a putut constata în timp, este un proces dinamic de punere în valoare a unei viziuni, un proces al schimbării și creației (Kuratko, Hodgetts, 2004), și prin urmare el necesită pasiune, multă energie, alături de creativitate, dar și capacitatea de a implementa noi idei sau de a găsi soluții inovative.

Educația, având ca subiect semnificația procesului antreprenorial, precum și cea cu privire la natura antreprenoriatului la nivel individual, este în primul rând ancorată în literatura economică și de management (Hebert & Link, 1989).

Instituțiile de învățământ pot contribui la dezvoltarea capitalului uman în diferite moduri, prin crearea unor absolvenți având cunoștințe și abilități relevante pentru economia unei regiuni, a unei țări sau a unui spațiu global. Educația antreprenorială abordează, de aceea, crearea de noi oportunități, posibilitatea de a face legături strânse cu antreprenori, cu investitori și cu alți profesioniști, creând astfel un mecanism care să asigure liantul dintre mediul academic și mediul economico-social.

Universitățile sunt considerate tot mai mult ca instituții critice în furnizarea unor importante resurse de învățare și inspirație care pot stimula spiritul antreprenorial (Souitaris, Zerbinati & Al-Laham, 2007, citat de Sascha, G.W. et. all, 2011). Astfel **structura universităților** poate afecta în mod direct probabilitatea ca studenții să identifice și să exploateze oportunitățile economice.

Ca urmare a contextului economic actual, există schimbări notabile în atitudinile față de natura ocupării forței de muncă și evoluție în carieră. A luat naștere astfel un sentiment mai mare atât al nevoii de dezvoltare personală cât și cea a competențelor.

Aceste schimbări determină ca instituțiile de învățământ să nu se concentreze doar pe cunoștințele academice, în sine, ci și pe capacitatea de a aplica cunoștințele în practică și într-un context antreprenorial (Collins et al., 2004, p.:455). Acest punct de vedere pragmatic consideră **abilitățile antreprenoriale** ca parte din procesul de învățare și dezvoltare pentru programele de studiu de la orice nivel.

În contextul dat, caracterizat de unele limitări și incertitudini, dar și de o serie de importante oportunități, instituțiile de învățământ superior sunt în măsură să răspundă multor așteptări care vin din partea societății pentru ca universitățile să formeze noi angajați, pregătiți pentru provocările ce îi așteaptă.

Cu toate acestea, rămâne întrebarea dacă **programele educaționale** actuale sunt eficiente și eficace, deoarece acestea pot avea o contribuție majoră la dezvoltarea spiritului antreprenorial. Promovarea antreprenoriatului la nivelul instituțiilor de învățământ superior ar trebui să constituie un factor cheie pentru formarea aptitudinilor și a comportamentului proactiv în societatea românească.

Pe parcursul ultimului deceniu au avut loc **schimbări notabile în sistemul de învățământ**, la nivel european, acordându-se o mai mare atenție educației antreprenoriale (Varblane, 2010).

În ceea ce privește **antreprenoriatul, la nivelul Europei** s-au luat o serie de măsuri suport, ceea ce a condus la o apreciere generală asupra **rolului major** pe care acesta îl are în creșterea competitivității economice și crearea locurilor de muncă. Totuși, abordarea politicilor publice în acest

domeniu diferă de la o țară la alta, în funcție de particularitățile mediului economico-social și de obiectivele de dezvoltare regională.

Definirea obiectivelor cercetării

Prin lucrarea de cercetare vom aborda dintr-un punct de vedere științific posibilitatea dezvoltării conceptului de antreprenoriat în instituții publice, în speță în cadrul Universității de Vest din Timișoara și acela al universității antreprenoriale și centrului de antreprenoriat. De asemenea trendul economiei mondiale care este caracterizat prin criza financiară care predomină încă, și se resimte în piață, oferă noi oportunități antreprenoriale și presupune valorificarea la potențial ridicat a diverselor instrumentelor social-media, care cu costuri relativ scăzute și reușesc să aibă un impact major în piață.

Teza cuprinde partea teoretică și una practică, abordează problematica Universității antreprenoriale, a antreprenoriatului academic, a întreprinzătorilor academici. Se analizează puțin și ecosistemul antreprenorial și locul UVT în cadrul acestuia. Se distinge importanța promovării antreprenoriatului în instituțiile de învățământ superior cu precădere în Universitatea de Vest din Timișoara, unde se dorește și crearea unui centru de Antreprenoriat care să fie liantul dintre instituția de învățământ universitar, publică pe de o parte, (care are anumite reguli de funcționare și organizare) și mediul socio economic, pe de altă parte.

Sfera de cercetare

În prezent, universitățile europene trec printr-o etapă de transformare la nivel global, care aplică presiune în mod deosebit asupra modelului lor de business (Wilson, 2008; OECD, 2006), și misiunii lor educaționale și economice. Aceste condiții au reorientat instituțiile de învățământ superior spre o nouă abordare strategică: universitatea antreprenorială.

Având în vedere impactul pe care această abordare l-a avut la nivel internațional (Mason, 2000; Menzies, 2002; Menzies & Paradi, 2002; Finkle, et. al., 2006), numărul scăzut de astfel de centre, în universitățile din România și lipsa de maturare a modelului de business și serviciilor oferite pot reprezenta o oportunitate ratată pentru învățământul din țara noastră.

În aceste condiții, această lucrare de doctorat prezintă un model de business sustenabil pentru centrul de antreprenoriat universitar compatibil nevoilor instituțiilor din România.

Lansarea și administrarea unui program antreprenorial la nivelul întregii universități, administrat de un centru dedicat, reprezintă una dintre soluțiile comune la nivel global. La acest nivel, global, un număr important dintre universitățile performante au creat un astfel de centru pentru a urmări obiective grupate în teme uniforme la nivel global: *educație antreprenorială, suport pentru dezvoltarea antreprenoriatului în comunitate și cercetare.*

Concluzii

O universitate este o comunitate academică formată din cadre didactice de predare și cercetători obișnuiți care nu sunt puțin sau de loc interesați să înființeze o companie având drept scop obținerea de profit. Cu toate acestea, există câteva persoane care ar putea fi implicate în înființarea unei echipe printre membrii personalului din cadrul universității care să se ocupe de un centru de antreprenoriat dintre cei deja pasionați, interesați de fenomenul antreprenorial și de diseminarea cunoștințelor și formarea abilităților necesare în acest scop pentru studenții universității. Desigur, sprijinul conducerii universității, de la crearea condițiilor organizatorice pentru ca echipa antreprenorială să poată exista și funcționa în bune condiții și asigurarea resurselor materiale, umane, informaționale și financiare până la utilizarea de multiple forme de stimulare și recompensarea a celor implicați, reprezintă un factor esențial pentru succesul centrului de antreprenoriat.

De altfel, însăși crearea și dezvoltarea unui centru de antreprenoriat în cadrul unei universități este el însuși un proces antreprenorial de tipul intraprenoriatului. Ca atare, recomandăm parcurgerea tuturor fazelor unui proces antreprenorial, de la identificarea motivației instituționale pentru crearea unui asemenea centru, până la elaborarea unui plan de afaceri de către echipa antreprenorială inițiatore a proiectului, folosind în acest scop expertiza celor mai bine pregătiți și motivați stakeholderi interni (cadre didactice, studenți, personal administrativ) din cadrul universității.

Universitățile antreprenoriale sunt de obicei caracterizate printr-o bază de finanțare diversificată, o intensitate ridicată a cercetării și un domeniu internațional de activități academice. Cu toate acestea, această cercetare a furnizat o serie de constatări importante: o intensitate mai mare a cercetării academice, activități extinse de rețea (inclusiv formarea așa-numitelor „structuri hibride” între universități, industrie și stat) și o poziție internațională în universitățile antreprenoriale sunt de obicei asociate cu finanțare masivă a guvernului.

În timp ce există documente precedente ale universităților care beneficiază de sprijin guvernamental generos în etapele inițiale de transformare în entități antreprenoriale, Graham (2014) a constatat că indicatorii cheie de performanță pentru măsurarea succesului folosiți de factorii de decizie politică pot sublinia calitatea cercetării și pot masca o contribuție foarte limitată a universităților locale la agenda antreprenorială.

Fenomenul universităților antreprenoriale este multilateral și abia de curând dezbaterile politice au început să recunoască faptul că legăturile universitate-industrie ar trebui să vizeze, de asemenea, soluții de angajabilitate pentru studenți și personalul academic, promovarea culturii antreprenoriale și educația axată pe antreprenoriat, în timp ce universitățile mai puțin intensive în cercetare devin mai semnificative pentru inovarea și antreprenoriatul regional.

Investițiile în promovarea culturii antreprenoriale (organizarea de forumuri, conferințe și ateliere și cursuri de antreprenariat), implicarea personalului academic și a studenților în activități antreprenoriale și disponibilitatea de a colabora cu industria regională și factorii de decizie politică, sunt necesare pentru a surprinde potențialul antreprenorial al unei universități.

În timp ce universităților contemporane le-ar putea fi greu să stabilească rețele extinse și durabile cu organizații din industriile tradiționale, universitățile antreprenoriale mai „bogate” ar putea facilita crearea de rețele de cunoaștere cu industrii emergente, expertiză academică difuză și să ofere soluții bazate pe cerere pentru a satisface nevoile organizațiilor industriale din sectoarele emergente.

Structurile universitare contează: universitățile creează structuri instituționale pentru a permite managerilor să controleze incertitudinile și să gestioneze riscurile.

Multă literatură referitoare la transferul de tehnologie universitară tratează structurile universitare ca fiind relativ simpliste și funcționale, presupunând în mod implicit că scopul universităților este activitatea de transfer de tehnologie.

Antreprenariatul este, fără îndoială, o activitate globală semnificativă care ajută la transformarea economiilor noastre și inspiră politici publice. În ultimele decenii, educația antreprenorială a cunoscut o creștere fenomenală, întrucât multe universități din întreaga lume oferă un portofoliu diversificat de programe antreprenoriale, inclusiv diplome universitare, postuniversitare și doctorale, certificate de educație executivă, ateliere sau seminarii. Mai recent și ca răspuns la creșterea popularității globale a antreprenariatului, un număr mare de universități au înființat centre de antreprenariat care coordonează o mare varietate de activități, programe și resurse sub un singur acoperiș.

Cu toate acestea, literatura exprimă în mod constant îndoieli cu privire la succesul programelor educaționale de antreprenariat și identifică decalajele de învățare între nevoile antreprenorilor și ofertele universităților. Creșterea centrelor de antreprenariat ne oferă motive să credem că acestea joacă un rol important în abordarea mai bună a nevoilor de învățare ale antreprenorilor, dar cercetările relevante sunt limitate.

În diverse studii se arată că centrele de antreprenariat răspund nevoilor antreprenorilor printr-o serie de activități care includ (a) stabilirea obiectivelor și înțelegerea publicului, (b) proiectarea și implementarea curriculumului și a instrucțiunilor, (c) măsurarea succesului. Pe scurt, acest studiu a constatat că centrele antreprenoriale găzduiesc o mulțime de activități cu scopul de a răspunde nevoilor de învățare ale antreprenorilor, dar au evaluat doar superficial nevoile de învățare ale antreprenorilor, deciziile lor cu privire la abordările curriculare și de instruire nu sunt conduse de cercetare sau de antreprenori. feedback-ul și măsurile lor de succes nu sunt direcționate către cunoștințe, abilități și atitudini necesare antreprenorilor; pe scurt, centrele antreprenoriale și universitățile pot satisface nevoile de învățare ale antreprenorilor, dar este mai mult o chestiune de noroc decât de proiectare.

Recomandări

Propuneri de îmbunătățire a politicii de susținere a antreprenoriatului în rândul studenților din Regiunea de Vest prin stimularea și susținerea intenției antreprenoriale

Având în vedere contextul economic actual caracterizat de o instabilitate economică cauzată de pandemia de COVID-19, o serie de modificări se produc. Una dintre principalele preocupări ale studenților este legată de nesiguranța găsirii unui loc de muncă sau de nesiguranța păstrării locului de muncă actual (dacă e cazul). În acest context, manifestarea inițiativelor antreprenoriale se poate dovedi o soluție pentru acestea. Pe baza acestei premise și pe baza recenziei literaturii de specialitate dedicate intențiilor antreprenoriale, motivațiilor antreprenoriale, orientării antreprenoriale individuale și a suportului din partea mediului universitar în dezvoltarea cunoștințelor antreprenoriale în rândul studenților, a fost identificat un set de întrebări de cercetare:

- Ce factori explică un anumit nivel de orientare antreprenorială individuală în rândul studenților?
- Ce efect are un anumit nivel al motivațiilor antreprenoriale asupra intențiilor antreprenoriale ale studenților?
- Ce efect are un anumit nivel al orientării antreprenorială individuală asupra intențiilor antreprenoriale ale studenților?
- În ce măsură studenții apreciază mediul universitar ca fiind unul care încurajează și susține formarea antreprenorială?
- Care este efectul percepției studenților cu privire la mediul universitar asupra intențiilor antreprenoriale?
- În ce măsură contextul actual din România inhibă manifestarea spiritului antreprenorial în rândul studenților?
- Cum poate fi stimulată și susținută intenția antreprenorială în rândul studenților?

Ca urmare a identificării problemei de cercetare și a întrebărilor de cercetare aferente acesteia, este propusă următoarea politică publică prin care se urmărește soluționarea situației problematice prezentate mai sus: ***Politică de susținere a antreprenoriatului în rândul studenților din Regiunea de Vest prin stimularea și susținerea intenției antreprenoriale.***

Pornind de la problema identificată și de la denumirea politicii publice propuse mai sus, un set de obiective au fost formulate. Aceste sunt prezentate și în rândurile următoare.

În primul rând, s-a urmărit evaluarea intenției antreprenoriale, motivației antreprenoriale, orientării antreprenoriale individuale și a implicării mediului universitar în dezvoltarea cunoștințelor antreprenoriale în rândul studenților din Regiunea de Vest.

În al doilea rând, ne-am propus să identificăm natura și sensul legăturilor care există între intenția antreprenorială, motivația antreprenorială, orientarea antreprenorială individuală și implicarea mediului universitar în dezvoltarea cunoștințelor antreprenoriale în rândul studenților. Mai exact ne-am dorit să determinăm ce factori converg manifestării spiritului antreprenorial în rândul studenților din regiunea de Vest.

În al treilea rând, s-a urmărit aprecierea măsurii în care contextul actual din România inhibă manifestarea spiritului antreprenorial în rândul studenților din Regiunea de Vest și care este efectul acestei percepții asupra legăturilor dintre intenția antreprenorială, motivația antreprenorială, orientarea antreprenorială individuală și implicarea mediului universitar în dezvoltarea cunoștințelor antreprenoriale în rândul studenților.

În ultimul rând, s-a urmărit identificarea unui profil al studentului antreprenor (care manifestă un nivel ridicat al intenției antreprenoriale).

Scopul acestei propuneri de politică publică este acela de a *stimula și susține intenția antreprenorială în rândul studenților din Regiunea de Vest.*

Variante de soluționare a problemei identificate

Soluțiile propuse la problema prezentată mai sus vor fi formulate pe trei niveluri, soluții care e necesar să fie implementate la nivel de Guvern/Ministerul Educației, soluții care ar trebui implementate de autoritățile județene/locale (Primărie/Consiliu Județean) și soluții care se află la îndemâna Universităților.

Soluții (variante de soluționare) la nivel de Guvern/Ministerul Educației:

- 1) Introducerea în curricula școlară aferentă nivelului de studii preuniversitar a unor discipline care contribuie la formarea gândirii antreprenoriale în rândul elevilor.
- 2) Dezvoltarea curriculei școlare în ceea ce privește antreprenoriatul în concordanță cu cerințele actuale ale pieței muncii.
- 3) Organizarea de concursuri de planuri de afaceri la nivel național care să îi vizeze pe toți studenții din România și oferirea oportunității de finanțare a planurilor de afaceri câștigătoare.
- 4) Alocarea unor bugete mai mari pentru proiectele cu finanțare nerambursabilă care au drept obiectiv înființarea de firme de către studenți, inclusiv de către cei din mediul rural.

Soluții (variante de soluționare) la nivel de Primărie/Consilii Județene:

- 1) Înființarea de grupuri/rețele de voluntari (antreprenori) seniori din regiunea de Vest pentru consilierea tinerilor/studentilor care manifestă spirit antreprenorial, dar nu au experiență.

- 2) Crearea unei platforme online, pentru învățare antreprenorială, unde să fie împărtășite de către antreprenorii din Regiunea de Vest cele mai bune practice în domeniul antreprenoriatului.
- 3) Organizarea de conferințe anuale la care să fie invitați studenții și în cadrul cărora să se prezente: a) situația actuală în ceea ce privește noile firme înființate și b) care sunt tendințele în materie de antreprenoriat în Regiunea de Vest.

Soluții (variante de soluționare) la nivel de Universității:

- 1) Ajustând planurile de învățământ de la toate universitățile/facultățile din regiunea de Vest prin includerea în acestea a cel puțin unei discipline sau chiar a mai multor discipline care să satisfacă nevoile studenților de formare a gândirii antreprenoriale.
- 2) Oferirea de cursuri/traininguri suplimentare (adiacente planului de învățământ) care au drept scop formarea gândirii antreprenoriale în rândul studenților.
- 3) Organizarea a cât mai multor conferințe pe tema antreprenoriatului la care să participe tineri antreprenori de succes din regiunea de Vest și studenți cu scopul de a crea o punte de comunicare între cei doi actori sociali.
- 4) Scrierea și depunerea a cât mai multor proiecte cu finanțare nerambursabilă pentru susținerea antreprenoriatului în rândul studenților.
- 5) Implicarea activă a Comunităților Alumni în scrierea și implementarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă care au drept scop susținerea antreprenoriatului în rândul studenților.